

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisu

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Virkkula, E. 2022. Opetussuunnitelman uudistaminen korkeakoulussa. Osa I: koulutuksen tarkoitus. Oamk Journal 121/2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022080953423>

Opetussuunnitelman uudistaminen korkeakoulussa. Osa I: koulutuksen tarkoitus

8.8.2022 - Virkkula Esa

Tutkintokoulutusten opetussuunnitelmia (OPS) on uudistettava aika-ajoin, tyypillisesti työelämän osaamisvaatimukseen nivoutuen. Kaikilla aloilla työelämä muuttuu ja koulutuksen on kehityttävä, mielellään ennakoivasti. Mikä on opetussuunnitelmauudistuksen systemaattisen toteuttamisen salaisuus? Sitä valotan kolmiosaisessa blogikirjoitussarjassa.

Opetussuunnitelman uudistaminen tehdään laajana yhteistyönä (kuva: Fox/pexels.com).

Opetussuunnitelmaosaaminen on opettajan pedagogisen osaamisen ydintä. Hyvin toteutetun opetussuunnitelmatyön tuloksena selkiytyvät mikä on koulutuksen tarkoitus, millä perusteella ja miten opiskelijat oppivat sekä millaista tukea he saavat.

Opetussuunnitelmatyö voidaan jakaa karkeasti laajuuden mukaan opetussuunnitelman tarkistamiseen tai uudistamiseen.

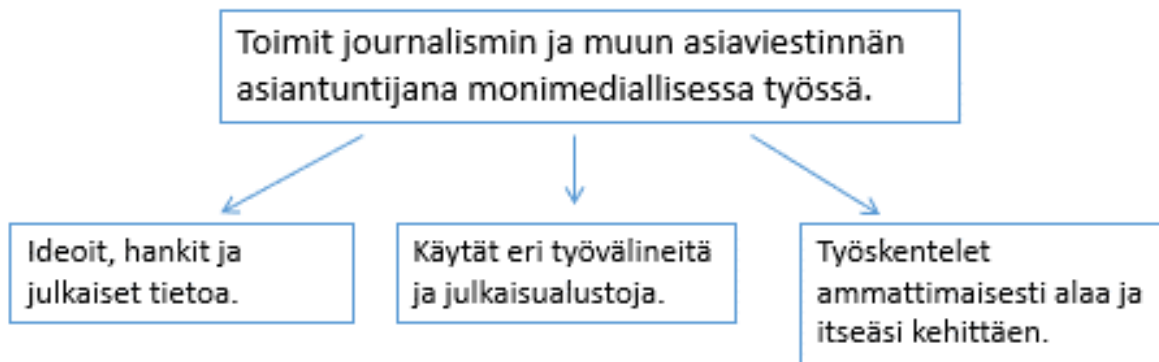
Opetussuunnitelman tarkistaminen on opettajille jatkuvaa, vuosittaista työtä. Opintokokonaisuuksien sisältöjä, toteutusta ja arvioinnin perusteita hiotaan palvelemaan opiskelijan oppimista. Kehittäminen on keskeinen osa koulutuksen tuloksellisuuden ja laadun varmennusta [1].

Opetussuunnitelma uudistetaan yleensä harvemmin kuin vuosittain, mutta perusteellisesti. Tyypillisesti uudistus tehdään vanhan, voimassa olevan opetussuunnitelman pohjalta. Menettely on perusteltu erityisesti perusopetuksessa ja toisella asteella. Niissä noudatetaan valtakunnallisia perusteita, joiden raameissa koulutuksen järjestäjäkohtainen opetussuunnitelma laaditaan [2] [3] [4].

Korkeakouluissa opetussuunnitelmatyö on edellä mainittua vapaampaa. Lainsäädäntö määrittelee lähinnä opintojen rakenteen, laajuuden sekä tutkintojen tason kansallisen viitekehyksen mukaan (tasot 6–8) [2] [3] [4]. Tiivistetysti voi todeta, että korkeakoulutuksen tulee kehittää opiskelijalle osaamista opiskeltavan alan vaativiin asiantuntijatehtäviin.

OPS-uudistuksessa koulutuksen tarkoitus tiivistetään yhteen lauseeseen

Kun on aika uudistaa korkeakoulututkinnon opetussuunnitelmaa, prosessi etenee kolmessa vaiheessa. Liikkeelle lähdetään puhtaalta pöydältä, ei siis muokkaamalla vanhaa OPSia. Tällöin ensimmäiseksi pohditaan perimmäistä kysymystä: mikä on koulutuksen tarkoitus [5]. Se on määriteltävä yhteen lauseeseen osaamistavoitteen tyyliin, kuvaten valmistuneen opiskelijan osaamista. Tällaista ydinosamista kuvaava lause jakaantuu kolmeen täsmentävään lauseeseen. Esimerkkikuvio (kuvio 1) journalistien AMK-tutkintokoulutuksesta kuvaa uudistamisprosessin ensimmäisen vaiheen tuloksia.

KUVIO 1. Journalismin medianomin ydinosaamisten kuvaukset [6].

Kuviosta hahmottuu korkeakoulutetun journalistin osaamisprofiili tietojen, taitojen ja asenteen tasolla. Häneltä edellytetään viestinnän monipuolista asiantuntijuutta monimediallisessa työympäristössä. Pelkkä journalismin alan osaaminen ei kuitenkaan riitä. Ammattimainen asenne, oman alan ja henkilökohtaisen osaamisen seuraaminen sekä kehittäminen ovat myös journalistin ydinosaamista.

Koulutuksen tarkoituksen kiteyttäminen muutamaaan lauseeseen voi vaikuttaa pikaiselta tehtävältä, yhden palaverin suoritukselta. Näin ei kuitenkaan ole. Ydinosaamislauseiden laadinnassa, kuten koulutusta kehitettäessä yleensäkin, opettajien laaja osallisuus on tämän päivän toimintamalli [7] [8]. Lisäksi on tärkeää tietää laajasti työelämän näkemykset alalla tarvittavasta osaamisesta sekä ottaa huomioon alumni- ja opiskelijapalaute.

Opetussuunnitelmatyön ensimmäisen vaiheen tuloksena rakentuu koulutuksen ydinosaamisen kuvaus. Sitä ei unohdeta missään vaiheessa, vaan opetussuunnitelmatyö etenee sisältöjen suunnittelulla ydinosaamiskuvausten raameissa. Tästä tarkemmin blogisarjan seuraavassa osassa.

Virkkula Esa, yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Lähteet

[1] Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI). 2017. Korkeakoulujen auditointikäsikirja 2018–2024. Karvi. Hakupäivä 25.3.2022.

https://karvi.fi/app/uploads/2017/02/KARVI_Korkeakoulujen_auditointika%CC%88sikirja_FINAL.pdf

[2] Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 2014/1129. Hakupäivä 12.3.2022. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141129>

[3] Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista 1295/2019. Hakupäivä 12.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20191295>

[4] Laki tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä 93/2017. Hakupäivä 12.3.2022. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2017/20170093>

[5] Khan, M. A. & Law, L. S. 2015. An Integrative Approach to Curriculum Development in Higher Education in the USA: A Theoretical Framework. *International Education Studies* 8 (3), 66–76. Hakupäivä 9.4.2022. <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v8n3p66>

[6] Oulun ammattikorkeakoulu. 2021. Opetussuunnitelma. Viestinnän tutkinto-ohjelma, Journalismin suuntautumisvaihtoehto 240 op. Oulun ammattikorkeakoulu, Oulu. Hakupäivä 12.3.2022. <https://www.oamk.fi/opinto-opas/opintojen-sisalto/opetussuunnitelmat?koulutus=vie2021s-jou&lk=s2021&alasivu=kuvaus>

[7] Bandura, A. 2018. Toward a psychology of human agency: Pathways and reflections. *Perspectives on Psychological Science* 13 (2), 130–136. Hakupäivä 25.3.2022. <http://dx.doi.org/10.1177/1745691617699280>

[8] Eteläpelto, A., Vähäsantanen, K., Hökkä, P. & Paloniemi, S. 2013. What is agency? Conceptualising professional agency at work. *Educational Research Review* 10, 45–65. Hakupäivä 25.3.2022. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2013.05.001>

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 121/2022

Julkaisuvuosi: 2022

Tekijätiedot: Virkkula Esa

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022080953423>

Tiivistelmä: Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä korkeakouluilla on merkittävä itsemääräämisoikeus opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Lainsäädäntö määrittelee lähinnä opintojen rakenteen, laajuuden sekä tutkintojen tason kansallisen viitekehyksen mukaan (tasot 6–8). Tutkintokoulutusten opetussuunnitelmia on uudistettava aika-ajoin, tyypillisesti työelämän osaamisvaatimukseen nivoutuen. Kuvaan kolmiosaisessa blogikirjoitussarjassa opetussuunnitelmien uudistamisen kolmivaiheisen toteutusmallin ja käsittelen esimerkkien kautta mallin hyödyntämistä tutkintokoulutuksen opetussuunnitelmauudistuksessa.